

UZZINAI

Atbilstoši likumam "Par pašvaldībām" dome var noteikt pilsētas, novada vai pagasta sim-

boliku, saskaņojot to ar Latvijas Valsts heraldikas komisiju. Īstenojoties reģionālajai reformai, jaunveidotie novadi steidza

izstrādāt jaunus ģerboņus vai pārstrādāt esošos pilsētu vai pagastu, lai tie atbilstu jaunajai situācijai. Tagad katram novadam ir ģerbonis un karogs.

Savs karogs, savs ģerbonis. Kā to izmanto

Puse no vēsturiskā Cēsu rajona astoņiem novadiem ir izstrādājuši un pieņēmuši pašvaldības saistošos noteikumus par simbolikas lietošanu. Tādi ir Cēsu, Jaunpiebalgas, Pārgaujas un Priekuļu novadā, bet Amatas, Līgatnes, Raunas un Vecpiebalgas novadā nav. Raunas un Līgatnes novada saistošajos noteikumos par pašvaldību nodevām norādīts apmērs par simbolikas izmantošanu.

Visos novados ir novada ģerbonis un karogs, bet dažos pie simbolikas minēti arī pagastu ģerboņi un karogi. Piemēram, Pārgaujas novada saistošajos noteikumos atrunāts gan novada, gan katra pagasta karogs un ģerbonis. Jaunpiebalgas novadā kā simbols apstiprināts ne tikai ģerbonis un karogs, bet arī nozīmīte.

Vārds nav preču zīme

"Druva" sazinājās ar dažu pašvaldību speciālistiem, lai uzzinātu, kāpēc saistošie noteikumi ir vai nav pieņemti un vai uzņēmumiem, sabiedriskajām organizācijām un iedzīvotājiem ir interese par simbolikas izmantošanu.

CĒSU NOVADĀ saistošie noteikumi pieņemti 2010.gadā. Pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes vadītājs Kārlis Pots, stāstot par uzņēmēju

interesi, norāda: "Ja kāds vēlas ražot produktu ar Cēsu simboliku, pieprasām maketus, lai pārlicinātos, ka ģerbonis netiek likts, piemēram, uz degvīna glāzītēm. Taču, kad cēsnieks Vilnis Ozoliņš izgatavoja koka karotes Latvijas simtgadei, neprasījām maketu, vēl palīdzējām to izdrukāt. Vērtējam, kā ģerboni izmantos, tāpēc arī ģerboņa vektorfaili nav plaši pieejami."

K.Pots norāda, ka interese par ģerboņa izmantošanu sarūk, toties aug vēlme izmantot grafisko zīmi "Cēsis". Taču viņš atgādina - lai gan noteikumos tas nav paredzēts, arī šis grafiskais uzraksts saskaņojams, jo pie šī fonta tā vienkārši pieklūst nevar.

Tas gan attiecas tikai uz konkrēto burtu šriftu, ko izmanto pašvaldība, ja kāds vēlas izmantot vārdu "Cēsis" brīvi izvēlēta šriftā, pašvaldība tā lietošanu ietekmēt nevar.

"Vārds "Cēsis" nav nekāda preču zīme, piemēram, no "Cēsu alus" nesaņemam autortiesību maksājumus," smeļot saka K. Pots. "Patiesībā pašvaldība ir ieinteresēta, lai Cēsu vārds tiktu nests pasaulē. Uzņēmēji, kuri ražo preces, ko rotā uzraksts "Cēsis", izdara ļoti daudz pilsētas vārda popularizēšanai."

Lai būtu skaidrība

Tikko, 1.septembrī, spēkā stājās **PRIEKUĻU NOVADA** domes saistošie noteikumi "Par Priekuļu novada simboliku". Pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Ieva Fogeļe saka, ka vajadzējis formulēt noteikumus par simboliku, tās lietošanu. Interese par to pagaidām gan nav bijusi, lai gan I. Fogeļe stāsta, ka pirms laika kāds interesējies par šo iespēju: "Paskaidrojām, ka jāraksta iesniegums, taču vairāk neko no šī interesenta dzirdējuši

Arī **AMATAS NOVADA** pašvaldības, kam nav attiecīgo saistošo noteikumu, Tūrisma attīstības un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Eva Staltmane norāda, ka nav bijusi interese par ģerboņa lietošanu: "Protams, izmanto uzrakstu "Amatas novads", jo caur to atpazīstamība lielāka nekā caur ģerboni, un tur nav nepieciešams nekāds saskaņojums. Pašvaldībai ir reprezentācijas materiāli - krūzes, blociņi ar ģerboni. Bet ar suvenīriem šajā nepastāvīgajā laikā nav viegli. Par novadu reorganizēšanu runā bieži, nav īstas skaidrības, cik ilgi tie būs, tāpēc arī uzņēmējiem varbūt nav vēlmes ieguldīt naudu suvenīros, nezinot, cik ilgi tie derēs, bet pieprasījums jau nav liels. Arī pašvaldībai nav skaidrības, vai vajag plašas mārketinga pasākumus, jo var pienākt brīdis, kad novads beidz pastāvēt. Vai ir nozīme ieguldīt naudu simbola attīstīšanā, ja tas pēc pāris gadiem vairs nebūs vajadzīgs?"

Karogi izstrādāti, nopirkt nevar

Pašvaldību saistošajos noteikumos par simbolikas lietošanu teikts, ka personas pēc brīvas gribas karogu var lietot valsts svētkos un atceres dienās kopā ar Latvijas valsts karogu. Kur privātpersona var iegādāties novada karogu?

K. Pots: "Pagaidām tādas iespējas nav. Šis ir jautājums, ko mēs labprāt risinātu sadarbībā ar kādu uzņēmēju, jo pašvaldība nevar nodarboties ar tirdzniecību. Te var minēt problēmu, ar kādu saskāramies, meklējot, kas saražotu novada karogus pašvaldības vajadzībām. Uzmanājam vairāk nekā desmit Latvijas ražotājus, bet katrs saņemtais paraugs

bija atšķirīgs, katram citāds sarkanais tonis. Karogā jābūt precīzai krāsai. Beidzot atradām ražotāju Polijā, kas var nodrošināt vajadzīgās krāsas un materiāla kvalitāti.

Esam dzirdējuši, ka iedzīvotāji karogu labprāt iegādātos, un, ja atrastos kāds tirgot gribētājs, mēs labprāt iedotim Polijas ražotāja kontaktus."

I. Fogeļe: "Līdz šim Priekuļu novada pašvaldība karogus pasūtījusi savām vajadzībām, bet domāju, ka privātpersonas tos nekur nopirkt nevar. Lai ražotu un pārdotu karogus, jābūt privātajai iniciatīvai. Saistošajos noteikumos ir skaidri norādīts, kādam jābūt karogam, kādas krāsu gam-

Vēlas suvenīrus ar uzrakstu

■ **DAŽĀDA UZTVERE.** Cēsu novada pašvaldības izstrādātais uzraksts "Cēsis" neatstāj vienaldzīgu, tam ir gan piekritēji, gan noliedzēji.

Foto: PUBLICITĀTES

Apmeklējot kādu pilsētu, novadu, tūristi vēlas iegādāties suvenīru, kas pēc laika atgādinātu par ceļojumu. Jo lielāka tūrisma plūsma, jo lielāks suvenīru piedāvājums.

Cēsis suvenīrus piedāvā SIA "Pils suvenīri", kas meklē ražotājus, pēta tūristu gaumi un iesaka idejas, lai būtu dažādība.

Uzņēmuma īpašniece Oksana Zariņa - Jarohoviča stāsta, ka tūristiem galvenā asociācija ar Cēsīm ir viduslaiku pils: "Tūristiem vajag pils attēlu uz magnēta, krūzes, citur. Pat Cēsu Svētā Jāņa baznīca nav tik izteikts simbols, suvenīri ar to tiek prasīti daudz mazāk. Pilsētas ģerbonis pēdējos gados nav pieprasīts, to arī vairs nepiedāvājam uz suvenīriem, vien uz uzlīmēm."

Vai suvenīriem svarīgs pašvaldības izstrādātais un lietotais vārds "Cēsis" burtu šrifts? Uzņēmēja saka, ka iebraucējiem gan lielākoties esot vienai, ar kādiem burtiem pilsētas nosaukums atveidots: "Šis pašvaldības piedāvājums dažkārt ir diskutabls. Esam saņēmuši aizrādījumu, kāpēc pilsētas nosaukums ar mazo sākuma burtu, ka tā ir necieņa pret pilsētu. Protams, sekojam aktualitātēm, ko piedāvā pašvaldība, un arī mēs šos burtus vairāk popularizējam. Manuprāt, nav pareizi, ja tirdzniecības vietā ir suvenīri ar uzrakstu "Cēsis" desmit dažādos šriftos. Pasūtīt ražo-

tājiem suvenīrus, cenšamies pie uzraksta "Cēsis" pielikt arī vārdu "Latvija" un valsts karogu, lai ārzemju tūrists atcerētos, kurā valstī ir šī pilsēta."

O. Zariņa - Jarohoviča stāsta, ka no suvenīriem vispieprasītākie esot magnēti, tad seko pastkartes, tad pārējie - krūzes, pildspalvas, uzpirksteņi, karotes, citi.

Suvenīrus - porcelāna krūzes, krūzītes, zvaniņus un citus - ar novadu ģerboņiem ražo arī Piebalgas Porcelāna fabrika. Uzņēmuma administratore Sanita Cimdiņa stāsta, ka krūzes ar Vecpiebalgas novada simboliku tiek ražotas, jo tās ik pa laikam pasūta pašvaldība kā prezentācijas materiālus: "Varam izgatavot ar jebkuras pašvaldības simboliku, bet nezinām, vai būs pieprasījums. Pircēju interese par priekšmetiem ar novadu simboliku nav liela. Ir mums piedāvājumā pa kādam priekšmetam ar Vecpiebalgas, Cēsu ģerboni, vēl kādiem. Individuāli pērk kolekcionāri, kas kolekcionē konkrētus priekšmetus ar ģerboņiem."

Viņa stāsta, ka ar Porcelāna fabriku sadarbojas Jaunpiebalgas, Amatas, Līgatnes novada pašvaldības, pasūtīt produkciju ar savu simboliku, protams, Vecpiebalgas novads un tā pagasti. S. Cimdiņa atzinīgi vērtē, ja pašvaldībām ir saistošie noteikumi: "Dodoties izbraukumā tirdzniecībā, piemēram, uz novadu svētkiem, gribam piedāvāt un reklamēt savu produkciju tieši šajā segmentā. Tad varam noteikumos atrast vajadzīgo informāciju un lūdzam pašvaldībām atļauju izmantot viņu simboliku." □

rogs, mēs uzdāvināsim."

Kā tikt pie Jaunpiebalgas novada nozīmītes? Pašvaldības vadītājs Laimis Šāvējs paskaidroja, ka, izstrādājot saistošos noteikumus, šāda ideja iestrādāta, taču realitātē līdz šim nozīmītes neesot gatavotas: "Pašvaldībā pagaidām šis jautājums nav bijis aktuāls, bet, ja kādam uzņēmējam ir interese, noteikumos ir nosacīts, kāda tā izskatās un kā nēsājama." □

Lappusi sagatavoja JĀNIS GABRĀNS

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā "Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma" atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

